

Örebro-Värmland
BYGGNADS

Medlemstidning
för Byggnads
Region Örebro-
Värmland

Nr 1
2021

**Carina har
studiekoll**

**Tomas gillar fiske
och politik**

Sista striden om Las

Hej kamrater,

Ar 2020 är ett år som kommer att gå till historien där ett av de största dråpslag som delats ut mot fackföreningsrörelsen inträffade. Ett enigt repskap i LO sa nej till nytt förslag gällande LAS avtal som sedermera LO's styrelse sa enhälligt nej till men sen började solidariteten svikta då först Metall och sen några dagar senare även Kommunal skrev det historiska beslutet att försäkra LAS till den grad att den inte är mycket värd efter det. Solidariteten inom LO familjen är därmed bruten då de 2 största förbunden gick bakom ryggen på övriga och för egen vinning skrev under det nya LAS avtalet. Den skada de orsakat får framtiden utvisa om det går att läka men deras förtroende är för tillfället förbrukat. Den vinning de påstår sig att de gjort kommer att vara väldigt lätt för arbetsgivar sidan att runda så frågan är om de vunnit något överhuvudtaget, för de övriga förbunden är rena förlorare i detta avtal. Här kan man tycka att vi borde ha tagit en rejäl fight tillsammans med partiet, här hade vi haft en riktigt stor fråga som hade kunnat förena parti och LO för en framtida lösning som kunnat se betydligt bättre ut än det resultat som det nu blev. Istället blev den 4 december 2020 det datum som kommer att bli ihågkommit som att det var den dagen som det största sveket någonsin gjordes mot den svenska arbetsrörelsen.

Vår avtalsrörelse avklarades också dock något försenad men resultatet blev ganska bra då vi äntligen fick arbetsgivar sidan att gå med på att våra RSO kommer att få tillträde till samtliga arbetsplatser där det finns kollektivavtal. Här följer några ytterligare punkter, höjning av den extra pensionsavsättningen, utökad skyldighet att skicka in arbetsplatsanmälan, införandet av en graviditetslön, nya regler angående vad en lönespecifikation ska innehålla, förtydligande gällande anlitande av underentreprenör/bemanningsföretag och egenföretagare, reglering om att det är Byggnads som utser skyddsombud.

Nu ser vi med tillförsikt fram mot att Byggnads kommer att fortsätta arbetet med att få en byggbransch vi kan vara stolta över. Det arbetet tar aldrig slut, vi kommer alltid att vara redo för nya utmaningar. □

Stark, stolt och trygg!

Kenneth Svärd
ordförande
Byggnads
Örebro-Värmland

Vill utöka Byggnads hus

Byggnads regionstyrelse har beslutat att bygga ut Byggnads hus i Örebro med 250 kvadratmeter.

Fastigheten på Riagatan 51 har 30 år på nacken och ägs av majoritetssägaren Byggnads samt av Elektrikerförbundet.

Huset har också andra hyresgäster, varav några nu behöver mer plats. Det är orsaken till att dagens 980 kvadratmeter ska utökas med ytterligare 250.

– GS har slagit ihop tre avdelningar och behöver mer utrymme. Seko vill också ha ett kontor till och vi behöver själva mer plats, säger ordförande Kenneth Svärd.

Bygglov är inlämnat till kommunen.

Förutom de uppräknade finns också Målarförbundet och Fastighets (f d Fastighetsanställdas förbund) i huset. □

Företag ska betala 3,1 miljoner till medlemmar

Byggnads och svenska Formbetong har förlikats i en uppgörelse som ger medlemmar som arbetat vid Billerud Korsnäs bygge på Gruvön 3,1 miljoner kronor att dela på. Företaget ska också betala sociala avgifter.

– Jag är jätteglad att medlemmar får pengar, säger ombudsmannen Jari Viitakangas.

Formbetong är ett av flera företag vid det omskrivna bygget som Byggnads agerat mot. Byggnads anklagade företaget för att betala utländska arbetare för låg lön. De medlemmar som ersätts är alla utländska byggnadsarbetare. □

Medlemstidning för Byggnads
Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare: Kenneth Svärd
Redaktionskommitté: Kenneth Svärd och Thomas Schultz
Produktion: Krügers, text och foto. Texttanken, layout och redigering
Tryck: Åtta.45 Tryckeri, Västerås
Hemsidan: www.byggnads.se/regioner/orebro-varmland/
Telefon: 010-601 10 11 [vxl]
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du...

...att vi ska skriva om i tidningen?
Kom med tips och idéer till
Peter Krüger:
peter.kruger@telia.com

Nya avtalen klara

TEXT: MAGNUS ÖSTIN

Avtalsrörelsen 2020 gick i mål i december. De nya avtalen gäller fram till 30 april 2023 och ger en löneökning enligt "märket" på 5,4 procent.

Avtalsrörelsen 2020 gick i mål i december. De nya avtalen gäller fram till 30 april 2023 och ger en löneökning enligt "märket" på 5,4 procent.

*Byggavtalet, som blev färdigt den 26 november och berör 100 000 anställda, berättade vi om i förra numret. Förbättringarna handlar bland annat om att regionala skyddsombud får utökat tillträde till arbetsplatser, ett tydligare huvudentreprenörsansvar, fler sätt att komma åt lönedumpning, nyheten graviditetslön samt högre pensionsavsättning.

*Plåt- och ventilationsavtalet, som omfattar 8 500 personer, blev klart 4 december och ger utöver många av de överenskommelser som gjordes i Byggavtalet, bland annat tydligare regler vid anlåtande av underentreprenörer samt ett nytt utbildningsavtal.

*Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl berör 20 000 anställda och blev klart 4 december. Utöver många av de överenskommelser som gjordes i Byggavtalet kan också nämnas minskad tid för in- och utlåning samt höjd ersättning vid beredskap.

*Glasmästeriavtalet berör 4 000 anställda och undertecknades 9 december. Förutom många överenskommelser som är gemensamma med nya Byggavtalet beslutades om att det ska tillsättas arbetsgrupper för att utveckla bland annat företagshälsan och arbetet mot sexuella trakasserier.

*Entreprenadmaskinavtalet var i hamn 11 december och berör 4 000 anställda. Förutom många gemensamma grunder med nya Byggavtalet genomförs bland annat en ändring som innebär att maskinförare som kör åt ackordslag tar del av ackordslönen redan efter 350 timmar.

*Bemanningsavtalet, som förhandlas ihop med LO, blev klart 17 december och omfattar 115 000 anställda. Några viktiga förändringar rör likvärdiga villkor mellan hyrpersonal och anställda i kundföretagen, samt att pensionerna säkras i och med att den överenskommelse som tidigare tecknats mellan LO och Svenskt Näringsliv också ska gälla bemanningsanställda. De garanteras att få del av de extra pensionsavsättningar som görs på respektive kunds område. □

Läs mer ingående om respektive avtal på: www.byggnads.se/avtal/2020/

Är det ett schysst företag?

I februari introducerade Byggnads möjligheten att enkelt kontrollera om företag i branschen har kollektivavtal.

På Byggnads hemsida är det numera enkelt att skriva in namnet på företaget du är intresserad av.

På en sekund får du veta om det tecknat kollektivavtal inom något av de avtalsområden som Byggnads förhandlar om.

Byggnads har tidigare haft denna information internt och inte enkelt kunna dela med sig av den. Medlemmar, kunder och andra som velat kolla upp ett företag har då fått ringa förbundets medlemscenter för att få besked.

Flera andra fackförbund erbjuder redan samma digitala sökbara tjänst.

Så här argumenterar Elektrikerna för nyttan med Kollektivavtalskollen.

"Det är särskilt bra att veta när du ska söka jobb eller ska köpa eltjänster. Kollektivavtalet bestämmer vilka spelregler som gäller på arbetsplatsen, alltså ett kontrakt som solidariskt reglerar bland annat arbetstider, lön och semester." □

Sämre trygghet om Las ändras

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

2020 avslutades med en händelse som Byggnads såg som ett svek. Metall och Kommunal sa ja till förändringar av Las. Ny lagstiftning kryper därmed närmare. Byggnads medlemmar skulle förlora på det.

En nybyggd villa i Fagersta är Stefan Andersson, John Lassfolk och Jörgen Zetterlund från EBAB i Lindesberg i slutfasen på ett försäkringsjobb.

En rörkoppling hade börjat läcka under diskbänken efter slutbesiktningen i oktober – innan familjen hunnit flytta in.

– De hade sett fram emot att fira jul i huset, och så blir det så här. Jag förstår att de blev besvikna, säger Stefan Andersson.

Besvikelsen som husägarna kände när de stod med flyttlasset vid dörren och tittade in på vattenspegeln kan liknas vid den som Byggnads kände sent i fjol.

Alla LO-förbund hade

gemensamt enats om att inte gå med på några försämringar av Las, Lagen om anställningsskydd. Ändå skrev Kommunal och Metall på en överenskommelse med Svenskt Näringsliv efter att tjänstemännen i PTK gjort likadant tidigare på hösten.

Visst fick de något bättre förutsättningar än vad den statliga så kallade

Toijerutredningen innehöll. Bland annat ska arbetsgivaren enligt det nya förslaget få undanta tre anställda från turordningsreglerna vid uppsägning jämfört med fem som Toijerutredningen ville.

Men för byggnadsarbetare skulle det ändå bli en försämring. Det är

Byggnads bestämda uppfattning efter att ha läst och analyserat det finstiltta.

Stefan Andersson är fackligt engagerad som MB på jobbet. Han vet att det inom Byggnads finns en besvikelse och ilska över de andra LO-förbundens agerande, men på jobbet har han och kollegorna inte hunnit diskutera saken.

Coronapandemin är en orsak. Ett planerat medlemsmöte i höstas ställdes in på grund av restriktionerna.

– Man vill träffas på riktigt för att diskutera den här sortens frågor, då kan man bolla saker och diskutera. Det blir ett bra tugg. Så funkar inte ett digitalt möte.

Därför vet han inte riktigt hur kollegorna – nästan alla är med i facket – ställer sig i frågan om Las.

John Lassfolk och Jörgen Zetterlund har inga direkt åsikter när tidningen

Stefan Andersson

”En ökad risk för godtyckliga uppsägningar när arbetsgivaren får större möjlighet att säga upp anställda vid tvister.”

frågar. Kanske för att de inte behövt oroa sig att bli av med jobbet, resonerar de.

Firman de arbetar åt utför till största del jobb åt försäkringsbolag – konjunktursäkra uppdragsgivare.

– Vi har sluppit uppsägningar, vi växer, säger Stefan Andersson.

Men det han läst om överenskommelsen mellan Kommunal/Metall och Svenskt Näringsliv väcker oro. Han ser framför allt en ökad risk för godtyckliga uppsägningar när arbetsgivaren får större möjlighet att säga upp anställda vid tvister.

Han kan till viss del förstå vad som fick Kommunal och Metall att skriva på. Förändringen som föreslås kan innebära tryggare anställningar för många av deras medlemmar.

Men inom Byggnads finns den utskällda anställningsformen allmän visstid, som föreslås skrotas, bara inom TIA och Glasavstalet. Att arbetsgivare kan sänka arbetstid och lön, så kallad hyvling förekommer överhuvudtaget inte inom bygg.

Att arbetsgivare inte längre ska kunna tillämpa hyvling lika enkelt spelar för Byggnads medlemmar ingen roll.

Stefan Andersson ser sammanfattningsvis inget skäl till varför Byggnads skulle acceptera förändringen.

– Vi har inget att vinna. □

Fotnot: Det var i Januariavtalet som Socialdemokraternas samarbetspartier Centerpartiet och Liberalerna krävde en förändring av arbetsrätten. Regeringen har i år tillsatt tre utredningar som ska utgå från överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK, Kommunal och Metall med syfte att arbeta fram ett lagförslag.

Förbundet gör dyster analys

Byggnads förbundsjurister har analyserat vad förändringen av Lagen om anställningsskydd verkligen innebär. Man ser stora risker och små vinster.

Analysen gäller den överenskommelse som Kommunal och Metall gick med på före jul och som ska ligga till grund för ny lagstiftning.

Arbetsgivare får lättare att säga upp med hänvisning till det som i dag heter saklig grund. Sakliga skäl blir det nya namnet. Det räcker med en omplacering som inte fungerar för att därefter få säga upp.

Särskilda områden där anställningsskyddet försämras är:

**Bristande prestationer. Äldre som inte orkar hålla tempot kan bli av med jobbet.
Samarbetssvårigheter. Det kan arbetsgivaren hänvisa till för att säga upp fackliga förtroendemän som anses ha påverkat arbetsplatsen negativt.

Försämringarna blir inte lika stora för uppsägningar som rör arbets- och ordervägran, olovlig frånvaro och sen ankomst, brottslig handling på jobbet samt missbruk som inte är sjukdom.

*En annan tydlig försämring gäller hur länge arbetsgivare måste betala ut lön när det tvistas om en uppsägning. I dag får den som anser sig uppsagd på felaktiga grunder lön under tvisten. Enligt Las-förslaget bara under uppsägningstiden. Framöver måste det till seger i AD för att få ut lön retroaktivt.

*Turordningsreglerna luckras upp så att företag oavsett storlek får undanta tre personer. I dag får bara företag med max tio anställda göra undantag för två.

Några mindre förbättringar ser Byggnads också:

*Något bättre omställningsskydd för sjuka vid arbetslöshet.

*Nytt statligt studiestöd ger möjlighet att studera två terminer med studiebidrag.

*Allmän visstid ersätts av särskild visstid som har bättre företrädesrätt vid återanställning [Finns i TIA och Glasavtalet].

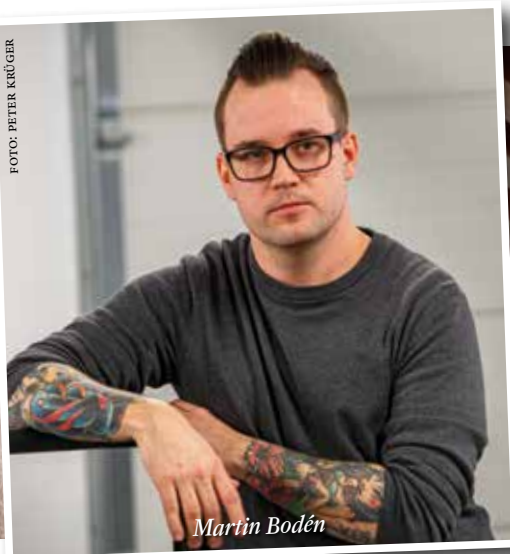
Det finns också punkter i Las-förslaget som bedöms som ovidkommande för byggbranschen. □

”Galet kalla det för modernisering”

TEXT: MAGNUS ÖSTIN

Mikael Olsson

Martin Bodén

Per Wegelius

Flera fackligt aktiva medlemmar i Byggnads känner oro för vad ett uppluckrat anställningsskydd kan leda till.

Snickaren Mikael Olsson är MB på Consto i Karlstad. Han är rädd att arbetsgivare kan välja att säga upp fackligt aktiva om chansen ges.

– Om det blir lättare att göra sig av med folk är jag rädd att den som är facklig kan ses som besvärlig, en bromskloss som det är skönt att bli av med. Fackliga företrädare kan säkert få gå först om det blir nerdragningar.

Han ser också en risk att svenska byggnadsarbetare i högre grad mister jobbet för att ersättas med utländsk arbetskraft.

– Kortsiktigt kan arbetsgivare tycka att det är bra eftersom det blir billigare, men långsiktigt ger det en effekt som inte ens de vill ha.

Han ser en risk att branschen tappar kompetens, att löneutvecklingen blir sämre och att yrkena mister sin attraktivitet vilket gör det svårare att rekrytera unga. En negativ spiral.

Han har diskuterat förslaget om förändrad Las med sina kollegor. Men alla ser inte samma risker.

– Många yngre är inte så insatta. De förstår inte vad som faktiskt kan hända om det sker en lagändring.

Mobilkranföraren Martin Bodén på Kynningsrud i Karlstad är starkt kritisk till Las-uppgörelsen som Metall och Kommunal skrev på.

– Det är galet att kalla det för en modernisering av arbetsrätten, det känns som att vi går minst 100 år bakåt i tiden.

Om det blir en lagändring som följer förslaget får arbetsgivare lättare att hävda saklig grund för uppsägning.

Det är framför allt den förändringen Martin Bodén reagerar på.

– Vi får en tystnadskultur där ingen törs säga emot. Man ska bara stå med mössan i hand.

Precis som flera andra MB vittnar om är okunskapen stor bland arbetskamraterna om vad en förändring av Las kan leda till.

– När man berättar blir det en aha-upplevelse för många märker jag.

Snickaren Per Wegelius på Brixly i Örebro känner ingen oro att för egen del bli av med jobbet, även om en Las-förändring skulle bli verklighet. Han förstår också att arbetsgivare kan vilja säga upp vissa anställda som man är missnöjd med.

Men inget av det spelar någon roll, konstaterar han i nästa andetag. Anställningstryggheten är en så grundläggande sak att den inte får tullas på.

– Jag är klart emot en förändring som gör det osäkrare på arbetsmarknaden för oss fotfolk. □

KORS OCH GRAVSTEN I PROTEST

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

MB-ledamoten Martin Bodén tog till starka symboler för att visa hur illa han tyckte om att IF Metall och Kommunal anslöt sig till Las-uppgörelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK, trots att LO-förbunden gemensamt lovat att inte göra det.

När överenskommelsen blev känd den 4 december skred han till verket direkt.

- Jag kände att jag måste göra något. Han spikade ihop kors som han målade vita, tillverkade imitationer av gravstenar och köpte gravljus.
- Jag var väldigt noga med att det

Han spikade ihop kors som han målade vita, tillverkade imitationer av gravstenar och köpte gravljus.

skulle vara ledljus så det inte skulle bli något tjafs om brandsäkerheten.

På gravstenarna skrev han en text som lånade grunden från minnesstenen i Ådalen.

"Här vilar den svenska arbetarrörelsen.

Stupad i Las-strid.

Huggen i ryggen av de egna.

Målet var solidaritet. Vi glömmer det aldrig", skrev han.

Sedan packade han in sakerna i bilen och åkte till Kommunals expedition i

Martin Bodén

Kristinehamn och IF Metalls expedition i Karlstad.

Han placerade ut en "gravsten" och tolv kors på vardera ställe. På träkorsen hade hans skrivit LO-förbundens namn, alla utom Metalls och Kommunals.

Martin Bodén tog kort och lade ut på sociala medier. Han taggade förbunden så att det inte skulle missas.

Hos Kommunal och Metall centralt skapade aktionen irritation och uppriordhet och det gjordes misslyckade försök att polisanmäla händelsen.

- Det fanns inget brottsligt i det jag gjorde, säger Martin Bodén och tillägger att polisen sade att yttrandefriheten är så stark att de inte tog emot anmälan.

Han ångrar inget.

- Jag tyckte att det var kul att det nådde deras högsta förbunds nivå. Jag står fortfarande för att jag tycker att de högg oss i ryggen. □

DAN-ÅKE MINNS STRIDEN FÖR LAS

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Dan-Åke Moberg stred för att dagens anställningstrygghet skulle bli verklig. De segrar för tryggare jobb som vanns 1974 och 1982 är nu i fara, varnar han.

Pensionerade muraren Dan-Åke Moberg i Kumla var fackligt engagerad under sitt yrkesliv, som MB och lagbas, och minns de viktiga vinnningar som gjordes när Lagen om anställningsskydd infördes 1974.

- Det viktigaste för oss var att få bort paragrafen som sade att arbetsgivare äger rätten att fritt anställa och avskeda personal.

Han minns tiden före Las då anställda som arbetsgivaren ansåg obekväma låg illa till om det blev arbetsbrist.

- Om någon var "stönig" kunde de

säga upp honom, exempelvis en lagbas eller ett skyddsombud som jobbat för vår sak. De tog den de ville bli av med. Efter 1974 fick facket mer inflytande vid arbetsbrist.

- Det blev någon form av turordningslista och laget kunde ha åsikter. 1982 förstärktes Las.

Dan-Åke Moberg var med och förhandlade den gången också.

Dan-Åke Moberg

- Då kom det här med ökat medbestämmande och riktiga turordningslistor med sist in först ut.

Han minns att politiker, precis som i dag, hotade med lagstiftning den gången. Men då för att stärka de anställdas

rättigheter. Den blivande arbetsmarknadsministern var en stark röst.

- Anna-Greta Leijon var på väg att lagstifta till vår fördel, det ville inte Skanska som jag jobbade för, så

de skrev avtal i stället. De bedömde att det var bättre för dem.

Dan-Åke Moberg minns dåtiden Las-strid som "en viktig kamp" och han begriper inte varför IF Metall och Kommunal nu skrivit på.

Det hade varit bättre om LO hållit ihop, anser han.

- För Byggnads del kan jag inte se någon fördel med förslaget. □

Ska vi få en regeringskris nu uppe på pandemin ja risken är uppenbar eftersom liberalerna hotar med att hoppa av januari uppgörelsen.

Det är faan ingen ordning längre fackförbund som gör stadgebrott inom LO partier som inte vill stå upp för uppgörelser man gjort, Den här röran gör att vi måste se till att vi byggnadsarbetare trappar upp våran verksamhet så vi har beredskap för en valrörelse om vi tvingas in i en sådan.

Vi har haft ett gäng ombudsmän som gjort ett fantastiskt arbete i lönerörelsen dom vill jag tacka för detta.

Vi har fått ett bra lönepåslag men framförallt finns det nu möjligheter att få ordning på våra byggen och dessutom bättre möjligheter för våra skyddsombud.

Tyvärr har jag läst att många skyddsombud slutar men ställ för fan upp och utbilda er så vi har många som kan ta det viktiga jobbet och tillse att våra rättigheter tillgodoses.

Pensions frågan var också med i avtalsrörelsen och förbättrades något som en del i ett arbete som måste högt upp på den politiska agendan vi måste få politisk hjälp för att få ett rättvisare pensionssystem.

För att det ska bli så måste vi driva frågan fackligt politiskt annars blir det ingen förändring.

För nu som alltid måste vi slåss för ett rättvisare samhälle eftersom det finns moderater krisdemokrater och sverigedemokrater som inte vill att vi ska få några förbättringar snarare förordar dom sämre ersättningar.

LO visade i en utredning för några veckor sedan att botten har gått ur välfärden och lönerna.

Det betyder att de med bra lön får mer medans de med sämre lön får det allt sämre.

Detta gäller välfärden också där du som har bra ställt kan köpa dig bättre vård än du som bara kan få kommunens hjälp.

Att förändra ett sådant samhälle går bara genom en kamp både på den fackliga sidan men framförallt att vi engagerar oss politiskt med ett parti som delar våra värderingar.

Om du tycker att socialdemokraterna inte gör det idag så är det ditt eget fel att dom inte gör som vi vill vi måste engagera oss mer.

Alltså nu går snart tåget för förbättringar och är du inte med då så går det åt helvete för oss och våran rättvisa. Vi måste vinna ett eventuellt val Byggare Bob. □

Örebro-Värmland utbildningar 2021

Passa på och anmäla dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtoendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

År 1

Påfarten 8 tim
Startkurs 3dgr [BAM]
23-25 mar, Örebro
14-16 sep, Karlstad

År 1

SO-utbildning steg 1+2
Steg 1, 18 aug, Örebro
Steg 2, 25 aug, Örebro
Steg 1, 10 nov, Karlstad
Steg 2, 18 nov, Karlstad

År 2

Prevention 1
20 apr, Örebro *nytt datum*
1 sep, Karlstad

År 2

SO-utbildning steg 3+4
Steg 3+4 7-8 sep,
Örebro
Steg 3+4 15-16 dec,
Karlstad

År 3

Samverkan o förändringsarbete
13-14 apr, Örebro 28-29 sep, Karlstad

År 4

De viktigaste föreskrifterna
Prevention 2
27 apr, Karlstad
26 okt, Örebro

År 4

4 maj, Karlstad
30 nov, Örebro

Skyddsombudsinformation [5 tim/år]

8 okt, Örebro [7-12]
7 okt, Karlstad [7-12]

Vem betalar utbildningarna för skyddsombud?

Samtliga skyddsombudsutbildningar bekostar och anmäler arbetsgivaren dig till på www.buc.se. Företaget betalar även din lön.

UNDANTAGET är Påfarten som **DU** anmäler dig till och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst och resor till.

Facklig förtoendevald

Grundutbildning 2021
2-5 nov, Örebro

Lagbasutbildning 2021

Steg 1: 5-7 okt, Folkhögskolan Karlskoga
Steg 2: 3-4 nov, Folkhögskolan Karlskoga

Tätskiktutbildning KI. 8-16

6 okt, Karlstad
7 okt, Örebro

Ackordstadgarutbildning [VVS] 2021

Två dagar 8-9 sep, Karlskoga

Lagbasträffar 2021 KI: 14-16

2 sep, Karlstad *nytt datum*
1 sep, Örebro *nytt datum*

Fullmaktsträffar Lagbas KI: 8-16

19 maj, Digitalt

Påfarten (alla förtoendevalda samt medlemmar/icke medlemmar)

Denna utbildning genomförs på en dag, det handlar om Byggnads, historia, hur man kan påverka, vart vi är idag men också om framtiden. Denna utbildning skall alla som har ett förtoendeuppdrag genomföra. Utbildningen vänder sig också till medlemmar och de som borde vara medlemmar i Byggnads.

För att gå utbildningen söker man ledigt enligt studieledighetslagen och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst (stipendium för ICKE medlem), samt resor till och från utbildningen.

Utbildningsdagar Påfarten

Påfarten för FFV, medlemmar, ickemedlemmar

30 sep, Askersund
14 okt, Torsby *nytt datum* 17 sep, Karlstad
21 okt, Örebro 12 nov, Nora
25 nov, Karlstad

Påfarten för ungdomar

2 nov, Karlstad *nytt datum*
4 nov, Örebro *nytt datum*

Läs mer och gör din intresseanmälan här:
<https://pafarten.byggnads.se/>

”TA VÅRT ANSVAR SÅ ATT VÅR OMGIVNING INTE DRABBAS”

TEXT: LARS MEJERN LARSSON · FOTO: PRIVAT

Tänker på att vi nu levt med pandemin i över ett helt år och hur vi på olika sätt har påverkats av pandemin. Alla som förlorat en anhörig, god vän eller fått se sitt livsverk gå i kras. Men även på de som levt med oron och stressen som pandemin håller oss i. Många har varit sjuka och sjukvården har belastats hårt under året som gått. Några har blivit av med jobbet och andra har tvingats jobba på distans.

Själv har jag varit hemma från Riksdagen, men jag har inte bara suttit framför datorn i ändlösa möten, jag har också passat på att resa runt hela Värmland för att träffa kommuner, företag och deras anställda. Tanken med mitt resande har varit att få en bild av hur företagen och de anställda mår under pandemin.

Bilden jag fått varierar. Vissa kommuner, branscher och företag har

”Pandemin gör en tydlig skillnad mellan tjänstemän och arbetare eftersom de allra flesta tjänstemän kan jobba hemifrån”

Lars Mejern Larsson

drabbats hårdare än andra. Men de allra flesta företagen har klarat av att ställa om i pandemin och är nöjda med de olika stöd som riksdagen beslutat om. Det som vi i Byggnads alltid sagt, om ett starkt samhälle, har visat sig vara helt riktigt.

Men pandemin gör en tydlig skillnad mellan tjänstemän och arbetare eftersom de allra flesta tjänstemän kan jobba hemifrån men det kan inte snickare, undersköterskor, bussförare och målare.

Den senaste statistiken visar även tydligt att LOs medlemmar drabbas hårt av viruset, en stigande arbetslöshet drabbar dessutom servicebranschen där städare, kockar och servitriser förlorar jobbet. Ungdomsarbetslösheten går som en raket eftersom den branschen oftast är där man som ung får sitt första jobb.

Vårt samhälle har klarat av att hålla igång så att vardagen påverkas så lite som möjligt för de allra flesta av oss, men om vi ska klara av det här så måste vi följa de rekommendationer som myndigheterna ger. Vi måste ta vårt ansvar så att vår omgivning inte drabbas mer än nödvändigt. Vår solidaritet testas när vårt samhälle utsätts för denna corona attack. Det nya hoppfulla året har börjat, det ljusnar, värmen kommer efter hand och det efterlängtrade vaccinet är på väg. Håll ut och håll i, så tar vi oss igenom detta tillsammans. □

Arbetsmiljön på detta lilla bygge uppfyller inte kraven alls

Bygget är i Munkfors.
Foto Byggnads

Carina sätter medlemmar i skolbänken

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PRIVAT

Carina Engberg ser till att Byggnads förtroendevalda får de kunskaper som uppdraget kräver. Hon är också den som medlemmarna kan vända sig till, om de vill lära sig mer om Byggnads och dess historia.

- Min roll har förändrats en hel del sedan jag började för nio år sedan, säger Carina Engberg som är administratör på Karlstadskontoret.

På den tiden hade hon ansvaret för all medlemshandling, med allt vad det innebar. När Byggnads Örebro-Värmland för några år sedan minskade antalet administratörer från fem till fyra, beslutades att en del av medlemshandlingen i stället skulle skötas av förbundets nya centrala medlemscenter.

- Så för ca 1 år sedan fick jag nya arbetsuppgifter, vilket både har varit utmanande och roligt.

I dag är Carina Engberg bland annat studieorganisatör, vilket innebär att hon administrerar fackliga utbildningar för skyddsombud, lagbasar, MB-ledamöter med flera. Hon skickar ut inbjudningar, tar emot anmälningar, bokar lokaler och fixar annat praktiskt.

Men 2020 blev ett annorlunda år. Förra våren beslutade Byggnads Örebro-Värmland att utbildningarna inte skulle hållas i Byggnads egna lokaler, utan på konferensanläggningar, där det var lättare att följa restriktionerna runt covid-19.

- Men i höstas fick vi börja ställa in utbildningar, eftersom många var oroliga för smittorisken, både företag och de förtroendevalda.

Carina Engberg

Ålder: 55 år.

Familj: Sambo och en utflyttad dotter på 24 år.

Bor: Karlstad.

Fritidsintressen: "När det inte är Corona älskar jag om att umgås vänner och familj. Somrarna tillbringar vi i vårt lilla torp i Värmskog".

SERIE:

Yrkestiteln avslöjar inte vilken nyckelroll Byggnads Örebro Värmlands fyra administratörer har.

De de gör gagnar medlemmarna på ett sätt som är okänt för många. I detta nummer fortsätter miniserien om administratörerna med del 3: Carina Engberg.

Carina Engberg ser till att allt praktiskt fungerar när fackligt förtroendevalda går utbildningar.

"Den som vill gå kursen får jättegärna ringa mig. Jag älskar att prata med medlemmar"

Carina Engberg har all förståelse för det. Byggnads har ju också vidtagit åtgärder och följt alla restriktioner för att minimera riskerna.

- Alla fysiska möten är inställda till och med mars och för tillfället arbetar samtlig personal hemifrån.

En del digitala fackliga utbildningar har hållits, men det blir inte riktigt samma sak är hennes erfarenhet.

- Det blir inte lika bra diskussioner om man inte får träffas fysiskt.

Carina Engberg har också ansvar för att registrera alla fackliga uppdrag som medlemmar har. Hon är också regionstyrelsens sekreterare, där hon bland

annat förbereder alla möten och skriver protokoll.

Hon är också den som medlemmar kan kontakta om de vill gå "Påfarten" - en grundutbildning som genomförs på en dag, som handlar om Byggnads historia, hur man kan påverka, vart vi är idag men också om framtiden. Denna utbildning ska alla som har ett förtroendeuppdrag genomföra, men den vänder sig även också till medlemmar och de som borde vara medlemmar i Byggnads.

- Den som vill gå kursen får jättegärna ringa mig. Jag älskar att prata med medlemmar och känslan av att kunna ge dem som ringer den bästa tänkbara servicen är oslagbar! □

Tomas Olsson

Ålder: 48 år.

Familj: Sambo och varannanveckas-pappa åt elvaårig dotter.

Bor: Askersund.

Yrke: Ombudsman hos Byggnads Örebro-Värmland, dessförinnan byggnadsarbetare.

Fritidsintressen: Fiske, politik och gillar idrott. "Jag försöker att se alla Degerfors hemmamatcher".

Hobby:

Fiske och politik

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PRIVAT

Ville man skoja till det skulle texten inledas med att Tomas Olsson gillar fiske och röstfiske – men det är inte den sortens kortsiktiga löftespolitik han lockas av.

För Byggnads medlemmar är han möjligen känd som en av ombudsmännen. Den som förmodligen är ute på arbetsplatser mest av alla.

– Jag är på kontoret max 20 procent av arbetstiden, konstaterar han.

Ackordsmätning, skyddsronder och arbetsmiljö är de områden han har på sin lott. Då blir det en del arbetstid i bil och på byggen och företag.

Men den här sena fredagseftermiddagen befinner han sig på ett kontor, eller snarare en partiexpedition.

Han bor i Askersund och har arbetat hemifrån. Då brukar han sitta i den här centralt belägna lokalen.

När han inte arbetar hemifrån för Byggnads räkning är det här han och andra socialdemokrater brukar träffas.

Han är sedan i mars i fjol ordförande för arbetarekommunen här i Askersund.

– Här förankras besluten som vi som socialdemokrater vill fatta.

Det politiska arbetet i kommunen, där han tidigare satt som ersättare i flera nämnder, har han delvis lämnat

bakom sig. Bara behållit en plats som ersättare i kommunstyrelsen där han får en inblick i de ärenden som är uppe. Han får alla papper och kan hålla sig informerad och påläst.

Men det politiska engagemanget föredrar han att investera här i arbetarekommunen.

– Jag gillar den ideologiska biten. Min förhoppning är att jag kan bidra till en vänstersväng i det här partiet. Vi måste lyfta historiken, komma ihåg varför vi finns. Partitoppen ska veta att Socialdemokraterna skapades av arbetarrörelsen, inte tvärtom.

Socialdemokraterna tappade makten i kommunen 2018. Nu har Askersund ett minoritetsstyre med KD, L och M som söker stöd i olika frågor av Landsbygdspartiet oberoende och SD.

Socialdemokraterna har som en motvikt inlett ett samarbete med Centerpartiet och håller gemensamma gruppmöten med MP och V.

– Askersund är en av de kommuner där Socialdemokraterna med undantag för 91-94 alltid har styrt. Det är klart att det innebär ett nytänk att sitta i opposition.

Vägen framåt för S i Askersund likväl som i Sverige är enligt Tomas Olsson att föra mer vänsterpolitik. Han är medlem i Reformisterna, som han tycker gör rätt samhällsanalys.

Politiken tar "ett antal timmar" i veckan.

Annars lägger han gärna tid på sin andra hobby: sportfiske.

– På vintern fiskar jag mest abborre och anglar gädda.

Sommartid är det flugfisket som lockar.

Han ger sig gärna norrut tillsammans med kompisar för att bo en vecka i stuga och stå med vadarbyxor i Vindelälven och flugfiska efter harr och öring.

– Det har vi gjort i minst 30 år. Det är heligt.

– Flugfiske ger en rogivande känsla svår att beskriva. Men det ska vara strömmande vatten och torrfluga. Man måste hålla koll på flugan och vara beredd att rycka till när fisken hugger.

Tomas Olsson har båt i Vättern och fiskevatten. Augusti och september vittjar han och kompiserna kräftburar varannan kväll.

– Sedan blir det kräftskiva med kompisgänget och 50–60 kilo kräftor att lägga i frysen.

Den största fiskefångsten skedde inte i Sverige.

Tomas Olsson var i Tanzania inbjuden till ett bröllop och fick då chansen att prova på havsfiske från båt.

– Vi trollade och de var min tur att ta spöet det högg på. Det var en wahoo på 30 kilo, säger han och visar ett foto i mobiltelefonen av en vackert mönstrad långsmal fisk som tillhör makrillsläktet. □

OMSTRITT 100-MILJONERS-BYGGE GODKÄNDES

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Nybyggda Teknik- och innovationscentrum i Kristinehamn har blivit ett sorgebarn. Bygget godkändes av jurister – men det betyder inte automatiskt att huset kan användas.

Fyra dagar före jul kom det 33-sidiga juridiska utlåtandet från överbesiktningsnämnden som skulle avgöra tvisten mellan Noctor Bygg AB och Kristinehamns kommun.

Skulle det påkostade huset, som kostat över 100 miljoner kronor men fortfarande står tomt, godkännas trots brister som gjort att det inte klarade slutbesiktningen i våras. Det handlade om fukt i ytterväggarna, oklarheter om hållfasthet och brandtålighet samt bristande dokumentation. Svaret blev ja.

– De gick på Noctors linje vilket inne-

bär att de underkänner slutbesiktningen, säger Andreas Rudsvik som är chef för Kristinehamns kommuns tekniska förvaltning, som beställt byggnaden.

Han konstaterar att överbesiktningsnämnden lägger bevisbördan på kommunen, och sedan finner att kommunen inte kunnat bevisa att det finns så allvarliga fel och brister att entreprenaden inte ska godkännas.

Men domen löser inte automatiskt det låsta läget. Kristinehamns kommun tvivlar ännu på brandskyddet och hållfastheten i konstruktionen. Och fukten i väggarna oroar.

– Det finns fortfarande brister som måste hanteras.

Innan det är gjort kan den kontrollansvarige inte godkänna bygget, inget slutbesked ges och huset inte användas. Med andra ord: inga gymnasieelever eller annan skolpersonal kan flytta in som det är tänkt. Inte heller det kommunala näringslivsbolaget eller Kristinehamns innovationspark, som också är tänkta som hyresgäster.

En bra bit över 100 miljoner kronor i sjön. En ekonomisk katastrof. Målet för kommunen är att få bristerna åtgärdade så snart det går så att huset kan godkännas.

Det som komplicerar saken är att Noctor Bygg AB är under rekonstruktion.

Henrik Adolfsson på Adolfssons ingenjörbyrå är kontrollansvarig.

Han är missnöjd med överbesiktningsnämndens utlåtande. Han ser det som problematiskt att ett bygge "kan uppfylla byggbranschens kontrakt men inte PBL".

– Oavsett utlåtandet från överbesiktningsnämnden kvarstår bristerna.

Han vet att kommunens ambition är att byggnaden ska kunna användas.

– Bristerna måste ju på något sätt åtgärdas, att hitta vägen dit är det svåra, säger han och räknar inte med att det kan lösas snabbt.

Elever skulle ha flyttat in hösten 2020. Nu hoppas kommunen att huset kan vara klart för inflyttning hösten 2022. □

Försäkrings- och pensionsgenomgång

Vi är glada att få presentera möjligheten till Digital rådgivning med en certifierad rådgivare från Folksam i samarbete med Byggnads.

Ta ett kort på följande QR-kod med din mobil och klicka på länken så kommer du in på vår bokningssida.

Du får en kostnadsfri försäkringsgenomgång där vi säkerhetsställer att du har rätt försäkringskydd och har fått ta del av ditt erbjudande om medlemsförsäkringar. Vi har även möjlighet att ge råd om sparande!

Digital rådgivning är ett smidigt sätt att få hjälp med frågor kring medlemsförsäkring, trygghet och sparande. Räkna med ca. 1 timme av din tid.

/Katarina Sandgren, Byggnads, Jörgen Lybeck och Peter Larsson, Folksam

LEIF LÄNGTADE TILLBAKA

Nu återvänder Byggnads tidigare ordförande till det fackliga. Från årsskiftet arbetar förra kommunalrådet i Grums, Leif Haraldsson, återigen som ombudsman.

Det är ett återvändande han sett fram emot.

– Jag saknade förhandlingarna.

Som socialdemokratiskt kommunalråd i Grums mellan 1 januari 2015 och 1 januari 2021 har det inte blivit så mycket av den varan.

Grums är en av få kommuner i landet där det styrande partiet har egen majoritet och därför ensamt kan fatta beslut.

– Förhandlingarna har skett inom det egna partiet och när frågor sedan kommer upp för beslut är de redan avgjorda.

Samtidigt som Leif längtade efter utmaningen att förhandla igen på allvar, kände han motivationen tryta i rollen som kommunalråd.

Att vara den främsta företrädaren för kommunen var bitvis slitsamt.

– Som ensamt kommunalråd är man alltid tillgänglig och tänker på arbetet hela tiden. Man kunde aldrig slappna av.

Som ombudsman hos Byggnads blir han regionalt skyddsombud och kom-

mer även att arbeta med lönegranskningar. Han blir knuten till Karlstadskontoret.

– Det blir roligt och mycket är nytt.

Covid-19 har gjort jobbstarten lite speciell, konstaterar han, eftersom få är på plats på kontoren i Örebro och Karlstad. Hemarbete gäller.

– Det är olyckligt med pandemin, men jag har varit med på digitala arbetsträffar och fått ett ansikte på alla.

I stället för traditionell inskolning på nya arbetsplatsen har han ägnat tid åt att fräscha upp sina kunskaper om de olika avtalen.

Leif Haraldsson började sitt yrkesliv som målare. Så småningom blev han fackligt engagerad på arbetsplatsen och senare ombudsman åt dåvarande Byggnads Värmland.

– Jag var mätare för matt, platt och parkett.

Han har också hunnit vara ordförande i Målarförbundet i Västmanland-Öre-

Leif Haraldsson

Ålder: 55 år.

Familj: Hustru Lena, två barn, barnbarn och bonusbarnbarn.

Bor: Radhus i Grums.

Yrke: Målare från början, ombudsman 2005–2014, kommunalråd 2015–2020. Från årsskiftet återigen ombudsman på Byggnads Örebro-Värmland. Fritidsintressen: Skogspromenader, svamp-plockning och båtliv.

bro-Värmland, och åren 2008–2014 i Byggnads Värmland och Byggnads Örebro-Värmland, efter sammanslagningen.

Varifrån kommer då hans fackliga engagemang?

Det var ingen särskild händelse som väckte det.

– Som målare jobbade på flera mindre företag och kunskapen var inte alltid den bästa om vad som gällde. Så för att kunna argumentera och kunna ställa krav började jag engagera mig i facket. Kunskap är makt gentemot en arbetsgivare och kan se till att lösa saker innan det blir problem.

Huvudfrågan framöver för byggbranschen

och för Byggnads stavas sammanhållning, menar han.

– Det är viktigt att LO-kollektivet håller ihop. Jag är rädd att det vi ser nu med Las och fackförbund som går fram ensamma i avtalsförhandlingar kan bli förödande för framtiden om det leder till mer splittring. □

Byggnads

Nu!

010-601 10 00

Måndag–fredag

07.00–17.00

Vi ger stöd och rådgivning till dig som är medlem, förtroendevald, anställd i Byggnads eller företagare.

Du får svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador och annat.

www.byggnads.se

Prestationslöner

Till och med kvartal 4 2020

Örebro – helår 2020

	Timmar	Förtjänst
TBM	608 845	218,21 kr/tim
Platt	7 771	292,79 kr/tim
Golv	7 424	259,07 kr/tim
VVS	1 320	207,16 kr/tim
Industrirör	-	-
Ställning	3 997	234,96 kr/tim
Plåt	12 464	210,77 kr/tim
Undertak	47	363,97 kr/tim

Värmland – helår 2020

	Timmar	Förtjänst
TBM	676 152	216,31 kr/tim
Platt	30 607	262,17 kr/tim
Golv	27 421	251,47 kr/tim
VVS	-	-
Industrirör	-	-
Ställning	200	212,82 kr/tim
Plåt	8 473	241,38 kr/tim
Undertak	1 179	238,87 kr/tim

Kontakter

Örebro-Värmland:

Utbildningsadmin.:

carina.engberg@byggnads.se

Utbildningsansvarig

tomas.pettersson@byggnads.se

MB/FFV-ansvarig

jenny.svensson@byggnads.se

Lagbas-ansvarig

tomas.olsson@byggnads.se

SO-ansvarig

niklas.nordlund@byggnads.se

BYN Värmland

odd.maalsnes@byggnads.se

BYN Örebro

jenny.svensson@byggnads.se

VVS-lärlingar

patrik.hjelm@byggnads.se

Byggnads Region Örebro-Värmland:

Telefon: 010- 601 10 11

Mejl: orebro-varmland@byggnads.se

Byggnads Örebro-Värmland bjuder in till en stund av hjärngymnastik. Sätt dig till rätta och lös vårt kryss. Rätt svar hittar du upp-och-nedvänt på nästa sida. Lycka till!

		RIT- VERKTYG ↓ TON	KÄKADE ↓ FARTYG	IMF- PRO- GRAM	SALO- OPERA ↓ UNDER- HÅLLIT	MEDLAS ↓ TRÄD MASKIN	VISAR VAR DET LIGGER ↓							
		ETUI ↓ SOVIT	TIDS- BEGREPP DELA I REMSOR	HUND- ORDER UTAN KURVOR	KAN HAMNA I VAS	NYCKEL- DEL RUMMEN								
		INSETT GULLIG ACKORD	JÄK- OMRÅDE	RUMPA TA FRAM I LJUSET	ÄLDRE KUNG SPEL MED KOMBAT	OMRÅDE I SYD- AFRIKA								
		FÅGLAR ↓	ÄR VISSA PINNAR	ÄLDRE KUNG SPEL MED KOMBAT	GER CHANS TILL VILA									
		VOLT ↓ GODSAK	VARU- MÄRKE	EUROPA- FLOD GALLRAR										
		KORTA FÖTTER	SÄGER NEGATIV RYSS	PACKAS ILLÅDOR SILUETT- BILDERNA	VIKT SOM KAN SLÅS AN									
		USA- UNCLE ↓ TRÄD	HEMLIG POLIS	SNYGG	BRUKAR VI BEGRARE	STOD FÖR UT- GIFTERNA	VARAR GIVEN TID	GÅR SÅLLAN IDIOTEN ↓ TA UPP	DEN ÄR EN LJUD- LIG HYLL- NING	WALDNER HOMO- SEXUELL	HA FÖR SIG	MÖRKER- PERIOD	DEN KÖPS DET FÖR LITE PÅ	KAN MAN FÖSTER
		KASTAS FÖR ATT FÅNGA DJUR	REN- SKINNS- PÅLS SKÅR	DE LEVER I AFRIKA FÄRG	ÄR SAS MED I	SILURK	ROPAGES I SKOGEN							
		BYGGER INTE GÖKEN NÅGOT ↓	RYMD- MÅTT	LEDDE JAPAN KAN MAN BÅTAR	MÄRKER STIFSTAR LAGAR	HAR HAR FISKAR ↓	SLOG GRÄS	ESKO SOM STYRDE FINLAND BUSKE						
		HÄR CHIP SALT MED SMÅK ↓	MAGE HÄR- MEDEL	SJÖ I SMÅLAND SOM BILDADES AV ETT METEORIT- NEP-SLAG	GER OSS NÄRING	SNABEL- A								
MILITÄR CHEF	FÄRLIG HUSGÅS	PUREA	VERKS- CHEF PEKKA SALONEN	TRIV- SÄMNET I DENNA STUND	HÄLL	TOMT PLATT NUMERA	KEMIST- ERBIUM							
FÄR SPÄR- HUNDAR	BERIDNA KRIGARE	OROLIGA												

Inställt!

Årets pensionärsresa till Åland är inställd på grund av covid-19, men vi planerar att genomföra den under våren 2022.

/Byggnads Örebro-Värmland

8			6				5	
		1	9				2	
		5				9		4
6		9						
				4				
	5				1	6		
	7	6	5					
			1	6				2
2				9			3	

Det gäller att placera in siffrorna 1 till 9 på ett sådant sätt att varje vågrät rad, lodrät rad och låda på 3 x 3 rutor innehåller varje siffra exakt en gång.

RÄTT SVAR

V	S	Q	L	V	R	E	N	E	R	E	N	V	L	U	Y	S	O	N		
R	E	L	V	D	N	T	V	R	V	E	N	E	G	E	R	M	Y			
E	Q	D	I	V	M	T	K	W	E	G	D	K	V	I	M	T	V	S		
T	V	N	E	I	W	M	K	N	B	K	V	I	M	T	V	S				
R	O	N	E	F	T	V	N	V	A	D	K	V	C	K	R	V	M	S		
O	H	V	F	R	O	N	V	O	W	A	T	V	T	A	T	S	O	D		
B	N	R	E	K	O	G	S	O	S	O	K	E	O	D	K	O				
V	N	R	E	K	O	G	S	O	S	O	K	E	O	D	K	O				
O	T	S	A	T	E	H	A	V	A	L	E	R	T	L	M	S				
T	T	V	N	J	O	A	J	O	A	J	O	A	J	O	A	J				
S	N	T	R	E	F	A	N	V	U	K	A	V	S							
V	L	R	K	O	R	F	A	N	V	U	K	A	V	S						
R	V	A	R	M	T	V	T	O	K											
R	T	Q	O	T	V	S														
R	V	M	M	O	T	V	S													
N	V	M	T	B	I	S	E	L												
T	K	B	R	V	R	A	V													
X	V	R	T	V	T	V	F													
V	T	S	T	V	S	U	S													
V	R	V	T	O	S	K	S													
V	N	S	U	R	F	S	F													
K	E	K	Y	L	P															

2	1	8	4	9	7	6	5
5	3	4	1	8	7	6	2
9	7	6	3	2	4	8	1
4	5	7	2	3	6	1	8
1	2	3	8	6	4	5	7
6	8	9	5	2	4	3	
3	6	9	7	1	5	2	4
7	4	1	6	5	2	8	9
8	9	2	4	1	3	8	2
6	9	2	4	1	3	8	2
8	9	2	4	1	3	8	2

Hur gick det?
Här hittar du rätt
svar på korsordet
och Sudoku.

REGIONKONTOR:
Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
orebro-varmland@byggnads.se

**ÖPPETTIDER EXPEDITIONERNA
Karlstad:**
Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

Örebro:
Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11
Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

OMBUDSMÄN:
Kenneth Svärd
Ordförande, DMY, arbetsrätt, RSO
Kenneth.svard@byggnads.se

Thomas Schultz
Avtalsansvarig, TBM, arbetsrätt, RSO
Thomas.schultz@byggnads.se

Ann-Katrin Hedgren
Ekonomiansvarig, arbetsrätt, RSO
Ann-katrin.hedgren@byggnads.se

Tomas Pettersson
Utbildningsansvarig, TIA, arbetsrätt, RSO
tomas.pettersson@byggnads.se

Jari Viitakangas
RSO, HEA, Plåt-lärlingar, arbetsrätt,
jari.viitakangas@byggnads.se

Odd Maalsnes
TBM, arbetsrätt, BYN-lärling, RSO
odd.maalsnes@byggnads.se

Mattias Andersson
RSO, DMY, arbetsrätt
mattias.andersson@byggnads.se

Patrik Hjelm
RSO, TIA, arbetsrätt, VVS-lärlingar
patrik.hjelm@byggnads.se

Tomas Olsson
RSO, TBM, arbetsrätt
tomas.olsson@byggnads.se

Niklas Nordlund
Arbetsmiljöansvarig, RSO, arbetsrätt
niklas.nordlund@byggnads.se

Jenny Svensson
MB ansvarig, Glas-avtalet, BYN-lärlingar,
utländsk arbetskraft, arbetsrätt, RSO
Jenny.svensson@byggnads.se

Erik Karlsson
HEA; TBM, arbetsrätt, RSO
Erik.karlsson@byggnads.se

Patrik Nyström
TBM, DMY, arbetsrätt, RSO
Patrik.nystrom@byggnads.se

Johan Csomai
Plåt, arbetsrätt, RSO
Johan.csomai@byggnads.se

ADMINISTRATÖRER:
Carina Engberg
Medlemservice, utbildning
010-601 12 18
carina.engberg@byggnads.se
Katarina Sandgren
Försäkringar, medlemservice
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggnads.se
Helena Dahlén
Medlemservice, bokföring, löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggnads.se
Hermine Schimann
Lönegranskning, UE, medlemservice
010-601 12 10
hermine.scimann@byggnads.se

FÖRKORTNINGAR:
TIA: Teknikinstallationsavtalet. **TBM:** Trå, betong och mureriarbeten.
RSO: Regionalt skyddsombud. **HEA:** Huvudentreprenörskap.
DMY: De mindre yrkesgrupperna. **BYN:** Bygginstrins yrkesnämnd.
MB: Medbestämmande. **VVS:** Värme, ventilation, sanitet.

BYGGNADS ÖREBRO-VÄRMLAND:
Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11

**Nr 1
2021**

PLÅTBRANSCHENS MUSTASCHKAMP

Plåtslagaren Edvin Backau från Vintrosa tog Mustaschkampen till en ny nivå. Han startade en insamling och fick kollegor och företag att skänka mer än han vågat hoppas på.

- Jag har alltid varit med i den årliga Mustaschkampen. Jag, pappa och brorsan brukar låta bli att raka oss under november. I slutet av månaden går vi till barberaren och samtidigt skänker vi en slant. Jag vill stötta Mustaschkampen eftersom jag tycker att det är bra att också mäns hälsa uppmärksammas.

2020 startade han en insamling på Prostatacancerförbundets hemsida: "Plåtslagarnas mustaschkamp".

På Instagram har han ett konto kopplat till yrkesrollen (plåtslagareedvin) med 500 följare. Han uppmanade plåtslagare, plåtslagarfirmer och leverantörer att skänka en slant.

Cancerforskningen skulle få pengar och branschen bli uppmärksam i ett positivt sammanhang, resonerade han.

- Det blev som en löpeld första dygnet. Vi fick in 12 000 på tio timmar.

När november var över hade 37 000 kronor kommit in.

- Jag är supernöjd. Jag hade satt 10 000 kronor som mål.

Insamlingen var öppen för alla men riktades särskilt till plåtbranschen. Nästan alla pengar kom därifrån.

Edvin Backau fick positiv respons och funderar på att upprepa insamlingen.

- Flera skickade meddelanden till mig och skrev att de själva haft drabbade i familjen och därför tyckte att det var ett bra initiativ. □

KRETSMÖTEN 2021 BYGGNADS ÖREBRO VÄRMLAND

ARVIKA	ingen verksamhet	
DEJE	ingen verksamhet	
FILIPSTAD	ingen verksamhet	
SÄFFLE	2021 05 20	Medlemsmöte kl.18,30 Fackens Hus
	2021 09 16	Medlemsmöte kl.18,30 Ej klart.
TORSBY	ingen verksamhet	
GRUMS	Inget inskickat.	
HAGFORS	2021 03 18	Digitalt medlemsmöte kl.18,00
	maj/juni	Speedway Tallhult
	2021 10 13	Medlemsmöte på restaurang Kronan kl.18,00
KARLSTAD	2021 08 28	Fiskedag vid Sandbäckstjärnet
	2021 09 22	Medlemsmöte
KRISTINEHAMN	2021 03 09	Medlemsmöte kl.18 i LO:s lokal eller digitalt
	2021 05 01	Första maj-firande och aktivitet
		- anmälan till Thomas Schultz 070-6248133
	2021 05 28	Aktivitet - anmälan till Håkan Ahlqvist 073-3373276
	2021 08 30	Medlemsmöte kl.18 i LO:s lokal
	2021 09 18	Unionstravet anmälan till Håkan Ahlqvist 073-3373276
	2021 05 06	Möte med pizzakväll kl.18,00 i LO-lokalen
SUNNE		
SYSSLEBÄCK	ingen verksamhet	
ASKERSUND	2021 04 22	Medlemsmöte kl.18 digitalt eller i ABF-lokalen
	2021 09 02	Medlemsmöte kl.18 på Skytteklubben Skyllberg
DEGERFORS	ingen verksamhet	
FJUGESTA	ingen verksamhet	
FRÖVI	Inget inskickat!	
HALLSBERG	2021 03 18	Medlemsmöte kl.18 - plats ej bestämd
	2021 05 27	Medlemsmöte kl.18 - plats ej bestämd
	2021 09 23	Medlemsmöte kl.18 - plats ej bestämd
	2021 05 20	Medlemsmöte kl.18 Digitalt eller på Hällefors Herrgård
	2021 09 02	Medlemsmöte kl.18 på Hällefors Herrgård
KARLSKOGA	Maj	Travresa
	Augusti	Fiskehelg med Degerfors och Kristinehamn
KOPPARBERG	ingen verksamhet	
KUMLA	2021 03 11	Digitalt medlemsmöte kl.18,00
	2021 05 20	Famijedag/grillning kl.18,00 Kumla Sjöpark
	2021 09 02	Famijedag/grillning kl.18,00 Äppelunden/Hällabrottet
LINDESBERG	2021 09 01	Kl.18,00 Korvgrillning, Tempelbacken
NORA	2021 04 01	Medlemsmöte kl.18,00 Nora Stadshotell
	2021 09 02	Medlemsmöte kl.18,00 Nora Stadshotell
ÖREBRO	2021 10 01	Medlemsmöte kl.18,00 på ABF+Pitchers

OBS! Anmälan till ordförande, senast en vecka innan på samtliga möten

Här når du din ordförande

Askersund
Jens Johansson, 072-902 79 55
Degerfors
Vakant
Grums
Joel Fråstad, 070-731 59 61
Frövi
Kenneth Svård, 070-190 61 24
Hagfors
Tomas Pettersson, 076-843 04 30
Hallsberg
Nicklas Jonsson, 070-398 64 56
Hällefors
Vakant

Karlskoga
Hans Åkesson, 072-738 40 09
Karlstad/Kil/Hammarö
Martin Bodén, 070-580 04 91
Kristinehamn
Håkan Ahlqvist, 073-337 32 76
Kumla/Fjugesta
Victor Johansson, 073-834 26 00
Lindesberg
Jonas Andersson, 072-540 35 30
Nora
Anton Appelqvist, 072-535 20 79
Sunne
Peter Olsson, 070-580 01 08
Säffle
Erik Pettersson, 073-833 44 37
Örebro
Kjell Krantz, 073-508 96 35